

EV100 algatus „Kunst raamatukokku“

13. detsembril toimub vabariigi juubelile pühendatud algatuse „Kunst raamatukokku“ kunstipäev. Eesti raamatukogudes toimuvad töötod, kus meisterdatakse jõulukaarte, ehitakse isetehtud kuuske ja tehakse muud põnevaid. ERR

Kirjanduskriitika auhinna võitis Elle-Mari Talivee

Tartus tähistati 80 aasta möödumist „Arbujate“ ilmumisest ja anti neljandat korda välja Ants Orase nimeline kirjanduskriitika auhind. Auhinna võitis

Elle-Mari Talivee Vahur Afanasjevi romaani „Serafim ja Hariton“ arvustusega, mis ilmus ajakirjas Keel ja Kirjandus (2018, nr 7). EPL

Õpetlik ja lummas seikluslugu hooletuse tagajärgedest

NUKU jõululavastus näitab, kuidas inimeste hooletu prügiga ümberkäimine mõjub ökosüsteemile.

ARVUSTUS

Kristi Helme
kultuuritoimetuse juht

„Elias maa pealt“ on pealtnäha poeetiline, sisult aga tõsine ja valus lugu sellest, milleni on maailm jõudnud hiiglaslike prügikoguste tekitamise tõttu. Lavastus aitab noorel teatrisõbral mõista, kuhu see viib, kui suures plaanis pidurit ei tõmmata. Vanemale publikule võivad aga silme ette kangastuda Vaikse ookeani prügisaares, mis olevat praeguseks juba Prantsusmaa mõõtu...

Lugu algab sellega, kui ühel kenal jõuluvahel lähed linna poiss Elias (Mihkel Vendel) koos oma väikese õe Emilia-

ga (Katri Pekri) vanaema (Lee Trei) ja vanaisa (Anti Kobin) juurde rannakülla, et avada peagi suur hulk jõulukingitusi. On selge, et õe tervisega on halvasti, sest väike tüdruk köhib lakkamatult ning kohati näib, et lausa fataalselt. Vend ega ka täiskasvanud ei tea, mida teha.

Kogemata kutsub Elias välja veehaldja, kellega koos võlusõnu lausudes läheb ta müstilisse veealusesse maailma, lootes leida imelise ravimi oma õele. Nagu selgub, on teda seal juba mõnda aega oodatud, sest veeriik hakkab mattuma kummalise lume alla, mida üha juurde sajab. Vana ettekuulutuse järgi saab neid aidata ainult maapealne poiss.

Haarav ja ilus lavastus

Sedasi algab lugu, mis kunstnik Inga Varese, videokunstnik Alyona Movko ja valguskunstnik Karl Markeni abiga toob vaatajate ette imelusa ja müstilise veealuse maailma. On selge, et kui ühes teatris

on visuaalne pool lavastuses üliululine, siis on see NUKU. Isegi sellest, justkui kõrgemast kriteeriumist lähtudes võiks öelda, et töö tulemus lummas. Liuglevad-hõljuvad vee-elani- kuded ning publiku ja näitlejate vahele loodud „ekraani“, näilisel käega katsutava seinaga tagune näib tõesti veealuse maailmana, mitte dekoratsioonina.

Näitekirjanik Piret Jaaksi ja lavastaja Helen Rekkori müstilist seikluslugu on kohati üpriski keeruline jälgida, sest teksti on omajagu palju ja sisult pole ta just liiga primitiivne (vee all elava kapteni ja Eliase jutt vähemalt mulle väga hästi ei kostnud). Seda enam võib vaid imestada, kuidas välja müüdüd 376-kohalises Ferdinandi saalis suutis lugu laste tähelepanu viimse ni hoida. Tavalisel teispäeval etendusel, kus vaatajad olid valdavalt lasteaiapäsed ja (alg)kooliõpilased ehk teisisõnu lapsi oli kümneid kordi enam kui täiskasvanuid, ei

„Elias maa pealt“ ühendab poeetilise fantaasia valusa tegelikkusega, et aidata eriti nooremal vaatajal mõista keskkonnaprobleeme. Eliase rollis Mihkel Vendel

TEATER

„Elias maa pealt“

Autor ja lavastaja: Helen Rekkor

Autor ja dramaturg: Piret Jaaksi

Likumisjuht: Siim Tõniste

Helliooja: Markus Robam

Osades: Mihkel Vendel või Rauno Kaibiainen

(külalisena), Laura Kukku või Katrin Kalma

(külalisena), Katri Pekri või Getter Meresmaa,

Lee Trei või Laura Nõlvak, Anti Kobin või

Andres Roosileht

Esietendus 2. detsembril NUKU

Ferdinandi saalis

hakatud nihelema. Olid vaid üdini lapselikud reaktsioonid.

Laste tähelepanu näis haaravat eriti vaatepilt. Ka mitmekihilise teksti tähtsaim sõnum, et prügi tuleb korralikult sorteerida ja soovitatav on selle tekitamisest üldse hoiduda, jõudis kindlasti kohale. Eks igas vanuses mõistetakse lugu omamoodi, täiskasvanute selgitused enne ja pärast etendust tulevad kindlasti kasuks. Laste mõistmisvõime on üldiselt muidugi hämmastav ja talletub ka see, mis esialgu näib täiesti mõõda külgi maha voolavat. Selle lavastuse puhul meenus see tõsiasi iseäranis eredalt.

NUKU jõululavastus on õpetlik, kuid mitte liiga didak-

tiline ja moraliseeriv. Tunnus kümme minutit maapealse veealust maailma nõuab kelapselt üsna head keskmisvõimet ning ohtralt ka mõtlemist. Lapsi ei alahinnata sugugi. Lugu sobib just tada muidugi igal ajal, kuid eriti paslik on seda teha jõuluajal, mil on oht ülevida ja ökoloogilist jalajätku suurendada. Jääb vaid loota, et Eestis pannakse sellele piirid veel enne, kui raiskamisjõutakse järele mõnele läänrigile. Kuidas olekski seda parem teha kui laste kaudu?

PS. Lavakujunduses kasutatud pakendeid – de ratsioonid, rekvisiidid, mõkostüümid ja nukudki vaatasid taaskasutatavast plastist

jazzkaar.ee

Jazzkaar Festival 19.04.2019

KAFO

Viru Keskus kutsub:
26.04 Alexela Kontserdimaja

Juubelifestivali peaesineja!

BOBBY MCFERRIN
"Gimme 5"

Piletid müügil esmaspäevast!

Eesti Päevaleht

JAZZ

MY CITY HOTEL

TALLINK

aktaprint

viru